

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 21. junija 2018 - Leto XXVIII, št. 25

stran 2

PREDLAGAM VAM, DA SMO SAMOZAVESTNI ...

»DA BI MLADI ŽIVELI V SVOBODNI EVROPI«
stran 3

CUG JE BIU NAGEU
stran 6

TE SEM ŠE BEJO KAK LADJEN
stran 8

Turbo smo na klin obejsili – ka pa mozgé?

Na Vogrskom so mlajši 15. junija šli naslednje v šaulo, ranč tak so porabski šaularge tó te na klin obejsili turbo. Bar tak so starejši pravli, ka so oni turbo na klin obejsili, gnešnji mlajši bole taško v kaut smeknejo pa go do septembra ranč ne poglednejo. Vej so pa počitnice, tak pa leko počivajo taška pa knjige pa mlašeče glavé tó.

Svoj čas smo vleti mi tó njali šaulske knjige počivati, dapa za nas se je toga ipa začnila »šaula v naravi«, Vaugri tomi pravijo »erdei iskola«. Pa nej samo zatok, ka smo rejsan dosta lejtali v naravi (po mezevaj, v gauški), brali smo djagode, marlinščice, kopiščice pa vse, ka je za gesti bilau, liki zato tó, ka so nas doma redno notraprijali delat. Krave smo pasli, senau sišili, žetvo delali ... Vseposedik smo tam bili, pomagali smo, kak pa kelko smo znali. Gda smo mali bili, menje, kak smo rasli, vsigdar več. Dostavse smo se navčili v tej »domanji šauli«, dapa ka je najbolje važno, navčili smo se poštvati delo. Mimogrede (mellékesen) smo se pa navčili slovenski gučati, vej smo pa vsigdar bili med starejšimi, steri so tistoga ipa ešče trno žmano znali pripovedjati pa njim ešče nej napamet prišlo, ka bi se med sebov slovenski pogučavali, mlajšom bi pa vogrski gunčali. Kak se tau gnesden godi.

Gnesden nejga več nej časa, nej prilik pa nej volé pripovedjati, tak se mlajši več po tej »normalni« pauti ne navčijo slovensko rejč, zatok njim pa nidi med letom priliko šaula, vleta pa Slovenija (šaulsko ministrstvo), stero za nji organizira pa plača jezikovne počitnice. Kak dobro kaže že ime toga tabora, ka se mlajši gezik včijo med tejm, ka počivajo. (Mi smo slovensko rejč v vüje pa mozgé dobili med delom.) Gnešnji mlajši vse majo, maurdje, sunce, programe ... Na tej počitnicaj tejló leko počiva, samo mozgé morajo delati, bi morali delati. Mózgé vleta tó ne smejmo vcejlak na klin obejsiti. Nej mlajši pa nej školnicke pa lerance, vej pa mlajše brezi nji ne moremo v tabore (na počitnice) poslati. Istina, ka se od leta do leta bole težko najdejo pedagogi, steri bi šli z njimi v tabore ali na kolonije. (Ništrni programi se zavolo toga morajo odpovedati, mlajši bi eške bili, samo spremljevalcov nega.) Nej tak dugo nazaj sem preštejla v vogrski novinaj, ka nauvi minister za človeške vire (EMMI) premišlava o tom, ka bi za dva kedna podugšo šaulsko leto. Istina, ka zadnja dva kedna bi se mlajši več nej včili v šaulski stolicaj, bole bi bili v taboraj ali kolonijaj pa v šauli v naravi. Tam de že šlau brezi turb, dapa brezi školnikov pa leranc nej.

Dapa pozabimo zdaj dugšo šaulsko leto, če bau, de tak samo drugo leto. Naj baujo letošnje počitnice duge pa pune užitkov!

Marijana Sukič

Ob dnevu državnosti v Monoštru

Predlagam vam, da smo samozavestni ...

»Predlagam vam, da smo samozavestni, mi skupaj znamo narediti, da bo življenje boljše,« je poudaril v svojem nagovoru mag. Dejan Židan, podpredsednik slovenske vlade, ki opravlja tekoče posle, in minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano R Slovenije, na monoštrskem sprejemu ob dnevu državnosti, ki ga je priredil 15. junija generalni konzulat. Dogodka ob slovenskem državnem prazniku v 27. letu neodvisne Slovenije so se med drugim udeležili Metka Lajnšček, pooblaščenica ministrice veleposlaništva R Slovenije v Budimpešti, generalni konzul Madžarske v Lendavi dr. Gyula Földes, slovenska zagovornica v madžarskem parlamentu Erika Köleš Kiss, predsednik Državne slovenske

nija demokratična, napredna in tudi gospodarsko uspešna država. »Imamo gospodarsko rast, ki je med najvišjimi v Evropski uniji,« je povedal in dodal, da ima Slovenija kot država izjemno visoke ambicije. »Mi verjamemo, da imamo

najvišjo vrednoto, svet, kjer smo razumeli zaveznike kot zaveznike, svet, kjer smo se vsi skupaj borili, da je vsem bolje ... ta svet počasi izginja. Zato je še bolj potrebno, da se zavedamo, da EU daje vsem nam velike prednosti. Premalokrat se zavedamo, kako velika prednost je, če imaš brezcarinski trg, ki je velik 500 milijonov ljudi. Premalokrat se zavedamo, kako zelo pomembno je, da smo bolj varni, da ni več vojn. Premalokrat se zavedamo, da skupaj lažje dosežemo višje standarde življenja, kakor bi vsak posamezno. Zato verjamem, da je naš skupni cilj, da naredimo Evropsko unijo še bolj čvrsto, še bolj demokratično, kjer lepše in bolje živimo.«

Na koncu svojega govora je izpostavil pomembnost manjšinskih skupnosti, slovenske na Madžarskem in madžarske v Sloveniji, »ki nas združujeta. To pametne države in pametne nacije morajo razumeti kot prednost. Saj vsaka možnost, da bolje sodelujemo, je možnost, ki prinaša blaginjo za vse.«

Generalni konzul R Slovenije v Monoštru dr. Boris Jesih je izpostavil potrebo po gospodarskem razvoju območja. Kot je rekel, z uresničevanjem osnovnih manjšinskih (narodnostnih) pravic smo lahko kar zadovoljni, potrebno je razvijati gospodarstvo, da bi ljudje bolje živeli tudi zaradi tega, ker so Slovenci, da slovenski starši ne bi vpisovali svojih otrok k nemščini zaradi bodoče službe. Kot dober primer je omenil Prekmurje, kjer si obe državi prizadevata in vlagata, da bi tamkajšnji ljudje, med njimi pripadniki madžarske skupnosti, bolje živeli.

Nato so prisotni ob zvokih prekmurskega melosa glasbene skupine iz Beltinec nazdravili in s tem počastili praznik samostojne države Slovenije.

Marijana Sukič

Mag. Dejan Židan, podpredsednik vlade, ki opravlja tekoče posle, na proslavi v Monoštru

Nazdravila sta tudi minister in generalni konzul

samouprave Martin Ropoš, vodja vladnega urada monoštrskega okraja István Orbán, župan mestne občine Monošter Gábor Huszár, nekateri porabski in gorički župani, predstavniki slovenskih organizacij in inštitucij ter medijev z obeh strani meje.

Slavnostni govornik Dejan Židan je ugotavljal, da je Slove-

vse kapacitete, vse znanje, vse potrebne ljudi, da pridemo v skupino desetih najboljših držav v svetu, ne samo po

gospodarstvu, temveč tudi po blaginji ljudi.« Podčrtal je pomembnost dejstva, da je Slovenija del Evroske unije, na kar je ponosna. Izrazil je zaskrbljenost zaradi dogodkov v svetu, saj je med potjo v Monošter slišal novico o Trumpovih novih carinah proti Kitajski in obratno. »Očitno svet, kjer smo imeli sodelovanje kot

»Da bi mladi živeli v svobodni Evropi«

»Ko sem si v preteklem letu ogledala kratak film, ki je nastal v sklopu čezmejnega projekta, sem si mislila, da je enkrat in neponovljiv. Danes vem, da temu ni tako,« je 14. junija zjutraj pred polno gledališko dvorano monoštrskih srednješolcev povedala ravnateljica Gimnazije Mihály Vörösmartyja Éva Balogh. Štirje učenci ustanove so namreč tudi letos sodelovali v projektu, katerega vodilni partner je bila TV AS iz Murske Sobotice, podprla pa sta ga tudi Evropski parlament in Mestna občina Murska Sobota.

V projektu je sodelovalo pet srednjih šol, in sicer ob monoštrski gimnaziji še Gimnazija Murska Sobota, Ekonomska šola Murska Sobota, Druga gimnazija Varaždin in Višja gimnazija Bad

mladih svet stoji« velja. »S tovrstnimi projekti poskušamo mladim pokazati, kaj pomeni

ske televizijske hiše. »Prav je, da so sodelujoči spoznali oddaljeni svet v Bruslju,«

Ustvarjalci filma (z desne): novinar in režiser Marjan Maučec, dijaki gimnazije Ádám Szukics Regina Labritz, Zsófia Sturm in Kristóf Császár, vodja projekta Simon Balažic in sodelavka generalnega konzulata Brigitta Soós

Evropa, kaj pomeni Evropska unija. Naš svet, v katerem živimo, ni samoumeven. Še tride-

je pristavil režiser filma, novinar Marjan Maučec. »Mnogi pravzaprav ne vedo, kaj ljudje tam počnejo, zato smo jim te institucije približali. Zdi pa se mi, da so dobili nekaj odgovorov na vprašanja, ki so danes aktualna.«

Režiser Maučec meni, da je bila železna zavesa dobro izhodišče za tokratni film. »Tukajšnji ljudje so jo zelo občutili, pripeljali pa smo zgodbo vse do danes: kakšne zaveses ali žice se postavljajo, kako naj bi živeli. Izkušnja naših prednikov pa nam bo pomagala, ko se bomo v prihodnje odločali o Evropi,«

Gledališko dvorano v Monoštru so napolnili dijaki gimnazije

Radkersburg. »To je pet šol in z vsake šole pet udeležencev, če prištejemo mentorja. V Sloveniji je petka najboljša ocena, in tudi v zastavi Evropske unije imajo rumene zvezde pet krakov. Zaradi vsega tega smo projekt in filme poimenovali 'Zvezda ima pet krakov'. Dijaki so dobro sodelovali, zato si zaslužijo najboljšo oceno, petico,« nam je razložil direktor vodilnega partnerja TV AS Simon Balažic in dodal: »Srednješolci so v pravih letih, da jih začnejo zanimati vprašanja Evropske unije. So že toliko odrasli, da lahko informacije, ki jih dobijo, tudi na ustrezen način predelajo.«

Balažic je poudaril, da rek »na

Sogovornik dijakov je bil tudi direktor Radia Monošter Francek Mukič, ki se v svojih romanih ukvarja prav z obdobjem železne zaveses

set let nazaj je bila tu železna zavesa, nismo mogli prehajati meja, kot je to danes. Na te stvari je treba opozoriti in se seveda v prihodnosti boriti zanje,« je še dodal direktor pomur-

je poudaril pomurski novinar. Film se začne s prizorom učne ure slovenskega jezika, pri kateri se profesorica in mentorica Irena Labritz Fasching s svojimi dijaki pogovarja o evropskih vred-

notah. Regina Labritz, Zsófia Sturm, Ádám Szukics in Kristóf Császár se odločijo, da omenjene vrednote globlje raziščejo, zato se z gimnazije napotijo v Slovenski dom. Razprava med njimi vseskozi poteka v slovenščini, na plan pa pridejo pojmi, kot so človekovo dostojanstvo, svoboda, demokracija ali enakost.

Razmišljanje dijakov prekinjajo prizori o železni zavesi, o kateri lahko iz pripovedovanj dveh domačinov z obeh strani meje izvejo več v graničarskem muzeju v Števanovcih. O življenju ob meji spregovorita tudi radijski novinar in zgodovinar, prav tako z

dajnem telesu preostane gimnazijcem še dovolj časa, da se potepajo po središču belgijskega glavnega mesta, ob slovesu pa so izrečene še želje, »da bi mladi živeli v svobodni Evropi«, ki naj ostane tudi »luštna«.

Film je bil vseskozi opremljen z madžarskimi podnapisi in požel velik aplavz med prisotnimi monoštrskimi gimnazijci. V kratkem zaključnem pogovoru se je direktor Simon Balažic zahvalil voditeljem srednješolske ustanove in generalnemu konzulu RS dr. Borisu Jesihu za vztrajno podporo pri izvedbi projekta. Režiser Marjan Maučec je še opozoril, da je zgodovina

Prizor iz filma: prikaz nekdanje železne zaveses v graničarskem muzeju v Števanovcih

ene in druge strani meje. Dijaki v dokumentarno-igranem filmu dokaj prepričljivo igrajo svoje vloge, tudi slovenske stavke izgovarjajo lepo. Kmalu jih najdemo pri slovenski sveti maši v eni od porabskih cerkva, kjer lahko prisluhnejo razmišljanjem o vlogi verskega življenja in ljudskih pesmi pri ohranjanju slovenske materinščine. Izrečene so tudi besede o pomenu jezikovne raznolikosti.

Največja avantura pa je vsekakor nekajdnevni obisk v Evropskem parlamentu v Bruslju, in sicer v družbi vseh sodelujočih dijakov s petih partnerskih šol. Tudi tukaj lahko monoštrski raziskovalci prisluhnejo razglabljanjem o evropskih vrednotah, vprašanja v madžarskem in slovenskem jeziku postavljajo evropskima poslancema iz obeh sosednjih držav. Po obisku pri zakono-

učiteljica življenja, zato naj ne bi pozabljali na svoje izkušnje iz preteklosti. Eden od dijakov Kristóf Császár je povedal, da je s kolegi sedaj prvič videl zmontirani film, in je bilo lepo videti, kako se je v pol ure strnilo delo več mesecev. Obenem je izrazil veselje, da je lahko ob prestolnici Evrope spoznal tudi zanimive ljudi v obmejnem prostoru. Pred monoštrskim dogodkom so se odvijale že tri premiere: dve v Murski Soboti in ena v avstrijski Radgoni, na vrsti pa je bila še predstavitev v hrvaškem Varaždinu. Do konca junija bo vseh pet filmov na ogled na spletni strani TV AS, in sicer s tekmovalnim namenom: sodelujoči dijaki pri najboljšem filmu - ki si ga bo ogledalo največ obiskovalcev - prejmejo praktične nagrade.

-dm-
foto: S. Eöry

PREKMURJE

Ikea

Vlada je na predlog gospodarskoga ministrstva s penezi podprla dve prekmurski firmi. Medicop, soboška firma, stera se spravlja s proizvodnjo medicinske opreme, de za nauvo investicijo, stera je vsevküper vredna osem milijonov evrov, od rosaga dobila 900 gezero evrov pomoči. Ške več de jih dobila firma Ocean Orchids iz Dobrovnika. Oni do za naložbo, stera vrednost je 9,3 milijona evrov, daubili dva milijona evrov regionalne državne pomoči.

Sploj zanimivi je drugi projekt. Tau je nauvi logistični center v velikosti 35 gezero kvadratnih metrov, stera de firma Ocean Orchids v Dobrovniki gorpоставila pauleg obstoječih proizvodnih in razstavnih prostorov, s širitvijo na vzhod in sever. Z njim do leko združili svojo lastno dejavnost gojenja in hrambe orhidej in zelenih rastlin in tau svoje delo povezali s storitvami hranjenja in odavanjom rastlin drugih proizvajalcev, tak kak do stera stranke in poslovni partneri. Zbaukšana ponudba de nauva dodana vrednost, stera de firmi omogaučila obstoj in razvoj v njihovi panogi. Zanimivo je, ka je prekmurska firma s tau svojo logistično dejavnostjo prišla v »poseu« z znano bautoško verigo Ikea.

V nauvom tali firme do leko meli neka stau gezero različnih rastlin, stera do vküper s svojimi orhidejami pošilali v Ikeine baute daleč naokauli. Po rečaj Romana Ferenčaka, soustanovitela in direktora firme Ocean Orchids, so projekt aktivno pripravljali zadnja tri leta. V primerjavi z njihovo konkurenco iz Nizozemske so meli veliko prednost v geografski legi in tau je opazila tudi Ikea. V Dobrovniki brodiyo, ka do, če de šlo vse po plani, projekt zgotovili konec leta 2019. Firma, stera ma zdaj 37 zaposlenih, pa naj bi s cajtom zaposlila ške 40 nauvih delavcov.

Silva Eöry

Zavarovana območja ob slovensko-madžarski meji

ŽELIJO NAJTI SKUPNI JEZIK Z DOMAČINI

Inštitut za slovensko narodopisje (ISN) pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti je nosilec bilateralnega raziskovalnega projekta z naslovom Zavarovana območja ob slovensko-madžarski meji. Izzivi sodelovanja in trajnostnega razvoja. Vodja projekta na slovenski strani dr. Jurij Fikfak je v okviru srečanja raziskovalcev z obeh strani meje (bilo je v Murski Soboti) pojasnil, da je projekt zasnovan predvsem kot sodelovalna in primerjalna čezmejna raziskava o vlogi ustanovljenih zavarovanih območij, Krajinskega parka Goričko na slovenski in Narodnega parka Órség na madžarski strani meje.

»Gre za izzive medsebojnega sodelovanja, tudi med raziskovalci in obema parkoma, ter za vprašanje trajnostnega razvoja.« je še poudaril Fikfak in dodal, da poleg ISN v projektu (traja od 1. junija 2017 do 31. maja 2020) sodelujejo še: Filozofska fakulteta v Ljubljani, Madžarska akademija znanosti in etnološki oddelek Univerze v Szegedu. Gre za široko zastavljeno interdisciplinarno družboslovno in naravoslovno raziskavo. »Obe skupini bosta raziskali pomen obeh parkov. Poudarek je na štirih vsebinskih področjih. Prva je etnografsko historična analiza območja. Vse raziskave do zdaj so bile namreč etnocentrične, usmerjene samo na Slovence ali samo na Madžare. Mi želimo pokazati, kako je potekala dinamika medsebojnih odnosov in kakšno je to sobivanje, tudi v luči obeh narodnosti, slovenske v Porabju in madžarske v Prekmurju, danes,« je razložil Fikfak in dodal, da je težišče raziskovanja namenjeno meji, njenemu spreminjanju in vplivu teh sprememb na prebivalstvo, demografsko in socialno podobo krajine.

S tem je povezano tudi drugo raziskovalno področje, etnografska analiza kultur-

Raziskovalci iz Slovenije in Madžarske so sestankovali v Murski Soboti

ne in naravne dediščine. Gre za dediščino, na katero se je »pozabilo«, in dediščino, ki je aktualna in za katero že veljajo določeni režimi njene rabe, znane so tudi prakse in načini njene rabe (kmetijstvo, obrti). Raziskava naj bi dala odgovor tudi na vprašanje, kdo so ključni družbeni akterji na obmejnem območju, ki bi lahko spodbujali stike in

Dr. Jurij Fikfak

sodelovanje na zaščiteneh območjih. To je tretje področje, četrto pa je namenjeno analizi dinamike odnosov med obrobjem in središči: »Če omenjeno izhodišče jemljemo dobesedno, bo raziskava dala odgovor o vzrokih marginalizacije obrobja v odnosu do centra države. Odkriti želimo, kje so možnosti za sodelovanje in kje viri konflikta.«

Poleg osmih raziskovalcev na

slovenski strani sodeluje še okrog 100 študentov: »Prva skupina se je ukvarjala z

metodologijo, zdaj se jih je trideset lotilo vprašanja divjega lova, tretja skupina študentov pa bo naslednje leto pomagala pripraviti razstavo. Izdelali bomo tudi film, ki bo pokazal razmerja med gradom pri Gadu na Goričkem in njegovimi obiskovalci.« Raziskovalce zanima tudi, kaj evropski in nacionalni pro-

István Szentirmai

jektu omogočajo ljudem, ki živijo na območju obeh parkov. »Med drugim nas tako zanima, če so bile v okviru nekega projekta urejene markacije, kaj se je z njimi zgodilo pet let po tistem, ko projekta več ni. Zanima nas tudi dinamika znotraj Goričkega, kako vpliva na njegovo delovanje to, da na njegovem območju deluje kar enajst občin,« je še dejal Fikfak in napovedal, da bodo

pri svojem delu še posebej pozorni na določene stvari, »eno od njih je tudi bučno olje, produkt, ki predstavlja to regijo.«

István Szentirmai iz Narodnega parka Órség je pojasnil, da je za njihovo upravo ta projekt zelo pomemben tudi zato, ker poskušajo preko njega navezati boljše odnose s prebivalci, ki živijo na območju parka: »Naša želja je, da bi ta projekt prispeval predvsem k temu, da bi nas in naše ukrepe ljudje, domačini, bolje razumeli, kot so nas doslej. Do zdaj je bilo velikokrat tako, da ljudje na upravo parka niso gledali pozitivno. To bi želeli vsekakor spremeniti, saj smo mnenja, da imamo podobne interese kot domačini, samo skupni jezik moramo najti.«

Madžarski raziskovalci se bodo v raziskavah poglobili tudi v raziskovanje odnosa med človekom in naravo. Tako bodo podrobneje popisali imena rastlin in cvetic, tudi žuželk in metuljev. Posvetili se bodo tudi ljudem, ki niso domačini, pa so prišli živeti na območje Narodnega parka Órség. Gre tako za turiste kot tiste, ki imajo svoje počitniške hiše ali pa so prišleki, ki so se tu stalno naselili. Med slednjimi so tudi predstavniki parka.

Tudi direktorica javnega zavoda KP Goričko Stanka Dešnik upa, da se bo s to raziskavo razširilo obzorje ljudi do tega prostora: »Etnobotanična raziskava, ki jo bodo naredili kolegi iz Madžarske, bo dala še dodatno širino. Pogovarjamo se tudi, kako bi naših 80 imetnikov kolektivne blagovne znamke KP Goričko bolj animirali k sodelovanju in povezali v neko trdnejšo mrežo. Vsekakor bomo z zanimanjem prebrali to, kar bodo ugotovili raziskovalci.«

Silva Eöry

Postali so polnopravni člani katoliške cerkve

V okviru dvojezične svete maše, ki jo je daroval škof sombotelske škofije dr. János Székely, so na začetku junija birmanci seniške župnije prejeli zakrament svete birme.

Pri maši v slovenskem in madžarskem jeziku je škof opozoril mlade, da je največji človekov zaklad vera, ki nam pomaga prebroditi težave. V času, ko postanemo krščansko »polnoletni«, moramo ponosno izpovedati našo vero in »tiho« prisluhnuti božjim besedam.

Po izpovedi vere je potrditev v veri prejelo kot darilo svetega Duha 24 mladih Porabcev in Porabk, ki jih je škof mazilil s sveto krizmo. Mašo so zaključili s skupnim petjem vatikanske himne.

Birmanci s škofom in domačim župnikom pred gornjeseniško cerkvijo

Sveto mašo je daroval škof János Székely, somaševali so Vili Hribernik, Dejan Horvat in Tibor Tóth

Birmanci so se zahvalili domačemu župniku Tiborju Tóthu

L.R.Horváth

Srečanje narodnostnih vernikov

Na pobudo škofa sombotelske škofije dr. Jánosa Székelya so 9. junija 2018 prvič organizirali srečanje vernikov, pripadnikov raznih narodnosti, ki živijo na območju škofije. Srečanje je gostil kraj Vaskeresztes (Grossdorf), ob nemških in hrvaških vernikih so se ga udeležili tudi Porabski Slovenci. Pri sveti maši je sodeloval tudi Cerkevni pevski zbor Zveze Slovencev iz Števanovcev. Romanja in srečanja sta se udeležila tudi zagovornica Slovencev v madžarskem parlamentu Erika Köleš Kiss in predsednik Državne slovenske samouprave Martin Ropoš.

Pri sveti maši je prošnje v slovenskem jeziku prebirala slovenska zagovornica Erika Köleš Kiss

Člani cerkvenega pevskega zbora ZSM iz Števanovec, ki je sodeloval pri maši

Tekom dneva so predali tudi športni objekt, ki ga je blagoslovil škof dr. János Székely; ob otvoritvi je spregovoril član predsedstva ZSM dr. Károly Gadányi

F. Sütő

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Nej vseedno, kakšna drejva sadimo

Kmično drejvdje je bola toplo kak tisto, stero je bola blejde, zavolo tauga bola sagreja zemlau. Zavolo tauga je sploj nej vseedno, kakšna drejva mo sadili. Na Vogrskom je leta 2016 več kak 2,59 miliona hektarov gošče bilau, tau je 150 djezero hektarov več, kak je leta 2000 bilau. S tauga je največ akacije, hrastov, bukvi, pa te pride bor, steri na 121 djezero hektaraj raste, največko površino borov v Železni županiji mamo.

Francozi so vöpokazali, ka zavolo tauga, ka pri njij pa v Evropi so namesto listnatoga drejvdja iglavce posadili, se je temperatura za 0,12 stopinja zdignila. Zavolo tauga, ka so se iglavci posadili, tau fejest vpliva na tau tü, kak se zemla pari. Pri nas v Železnoj županiji, najbola v Porabji, se je v časi Marije Terezije sploj dosta djeličov posadilo, zato ka tau drejvdje je velko vrejdnost melo, zavolo tauga, ka s tauga lesa so rame zidali pa streje delali. Eden čas so lopau rasli, dapa gnesden se že vidi, ka tau drejvdje je nej na tau nadmorsko višino valaun, zato je pa zdaj zavolo lobadarov morajo vse vösekat. Te beteg bola visiko, kama so djeliči valaun, se sploj ne najde. Kak v Evropi tak v Železnoj županiji so listnate gošké fejest male gratale.

Tau, ka se vrejmen tak fejest spreminjava, je fejest zapleteno, ka zaka pa ka vse vpliva na tau. Dapa tau je gvüšno, ka drejvdja tü vpliva na tau. Najbola pa tau, ka pomalek že pulonje gaušk se vözosejka.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Toča, debela kot jabolko

Neurje, ki se je v petek, 8. junija, razbesnelo v južnem in vzhodnem delu države, je z močnim dežjem, vetrom in točo povzročilo ogromno težav in škode. Veter je odkrival strehe in podiral drevesa, meteorna voda je zalivala objekte. Toča, debela kot jabolko, je pustila v mestu Črnomelj in številnih okoliških naseljih. Po oceni županje občine Črnomelj Mojce Čemas Stjepanovič in štaba civilne zaščite Občine Črnomelj je bilo poškodovanih več kot 400 različnih objektov.

Premier Miro Cerar, ki opravlja tekoče posle, je dan po neurju obiskal Črnomelj in obljubil, da bo vlada v najkrajšem mogočem času zagotovila pomoč lokalnim skupnostim. Občina Črnomelj škodo ocenjuje na tri milijone evrov. Cerar se je najprej zahvalil gasilcem, civilni zaščiti in vsem drugim, ki so priskočili na pomoč. Kot je dejal, bo vlada takoj prihodnje dni zagotovo obravnavala to zadevo in se seznanila s posledicami in škodo, ki jo je povzročila vremenska ujma. Dogovorili se bodo tudi, kako finančno in drugače pomagati, a pred tem potrebujejo oceno škode, da bodo lahko sprejeli ustrezne ukrepe. Vodstvo močno prizadetega otroškega vrtca Čardak je starše, ki imajo možnost varstva svojih otrok kje drugje, zaprosilo, naj ti prihodnje dni oziroma do sanacije poškodovanega vrtca ostanejo doma. Za preostale otroke bodo začasno uredili novi del vrtca in del otrok začasno nastanili drugje.

Neurje s točo je najprej zajelo območje od Črnomlja do Novega mesta, nato pa v večernih urah še vzhodno Slovenijo, vse od Posavja prek Kozjanskega in Podravja do Prlekije in Prekmurja. Na območju vzhodne Slovenije in severne Hrvaške so na ta dan naštel več kot 28.000 udarov strel.

Lea Nuhanović iz Murske Sobotice

CUG JE BIU NAGEU

»Ges sam rojena Sobočanka, tak po mami Mariji kak po oči Štefani. Oba sta bila, kak pravimo mi, griviva (praviva) Sobočanca. Bila sta skrbliiva stariša, na žalost niti enoga nega več med nami. Mam skor osem lejt starejšoga brata Srečkaja, s sterim sva dosta lejpoga

medicinska sestra, stera de skrbela za brigadire. Ges sam te prejk mladinske organizacije tau delo dobila.« Dva meseca sta brž minila, sploj te, gda je z brigado Slobodan Princip-Seljo iz kraja Hadžići iz Bosne in Hercegovine v Prekmurje prišo Nero: »On je biu komandant

eno pajdašico šla v Hadžiće, tau je bliži Sarajeva, na obisk, »tak, ka sam si leko naglednola kak pa ka. Te je on ške gnauk v Soboto prišo, tretjič pa smo se že za gostiivanje začnili zgučavati. Cug je biu nageu. Julija sva se spoznala, 26. decembra, na števanovo, sva se v Murski Soboti zdavala. Moj mauž pravi, gda se špajsja, ka je on te ške nika nej razmeu slovenski in zatau ne vala tau, ka sva se ženila.«

Lei in Neroji sta se v zakoni naraudila dva sina, Nino in Blaž: »Po gostiivnji sva malo menje kak pau leta živela v Bosni, vej pa sam ges ške furt nej mela službe, on pa jo je tam meu. Gda

je on delo v Sloveniji daubo, sva prišla v Soboto živet. Ges sam te nej včasi šla delat, vej pa sam malo po tistom rodila prvoga sina, tri leta za njim pa ške drugoga. Gda sta šla oba v šaulo, sam si delo začnila iskati. Na centri za socialno delo

bi v špitali delala.« Takšo delo je zahtevalo svoj davek. Lea je že neka cajta na bolniškon dopusti, vej pa ma od zdigavanja betežnih lidi skvardjeno hrbtenico.

Vsi znamo, ka se je 1992. leta v Bosni in Hercegovini začnila večletna bojna. Tej let se tudi Nuha-

Mala Lea v maminom naročji; na kejpi je pauleg očo in brata ške stara mati Ema

skauz dala. Čiglij mava velko razliko, sva trno povezaniva in tau ške gnesden,« je o svojom žitki začnola pripovedjati Lea Nuhanović, rojena Merklin, stera se rada spominja tudi svojih osnovnošolskih lejt: »Oba z bratom sva odila na prvo soboško šaulo. Tista lejta so bila lejpa lejta, na žalost so brž taminoula. S tistimi, steri so ostali v Soboti, se ške kaj vidimo, z drugimi so šolci pa samo tu in tam. Vsakšičé po svoji pauti in si išče svojo srečo.«

Zanimivo je tudi tau, kak je Lea svojo srečo, svojoga moža, spoznala. V Jugoslaviji je bila takša navada, ka so mladi vleti odili po cejlom rosagi na mladinske delovne akcije. Ena takši je bila akcija Goričko, stera je lani proslavila 30 lejt svojoga začetka. Prva leta so mladi brigadiri živeli v Gornji Petrovcaj (v šauli), sledkar pa so na Goričko odili delat, živeli pa so v soboškom dijaškom daumi. In tu je 1987. leta Lea spoznala svojoga Nermina ali Neroja, kak ga vsi zovejo: »Tau je bilou eno leto po tistom, ka sam se vōzašaulala za medicinsko sestro in sam v soboški špitalaj ške zadnje strokovne vižge napravila. Na akciji se je iskala

té brigade. Prva je tak bilou, ka sam ges šla mimo njega, pa mi je on par takši rejči povedo, stera so za mene kak kulturno Slovenko nej bile lepe. Meni se je tau njegovo obnašanje nej vidlo. Te pa se je zgaudilo, ka so ga zobgé začnili boleti in sam ga mogla k zobari pelati. Šla sva peški, skauz park do zdravstvenoga douma in sva se začnila pogučavati. Po tis-

Sinova Nino (levo) in Blaž

tom, ka so njemi zaub vōskübnil, me je pito, če se večer leko dobiva na eni pijači. In tak se je začnila najina romanca.« Gda je bilo konec meseca julija so bosanski brigadiri mogli titi domau. Lea je malo po tistom z

je biu en program, nega in pomauč na daumi. Tau je pomauč starejšim, steri nemrejo več sami za sebe skrbeti, neškejo pa titi v dom. Tau sam rada delala, vej pa se tak leko bole posvetiš enomi človeki, kak če

Lea in Nero Nuhanović sta se oženila pou leta po tistom, kak sta se spoznala

novičovi ne spominjajo radi. Furt so v straji bili, kak je z Nerojovo žlato. Hvala baugi so jih neka uspeli pripelati v Soboto, tak ka je biu njihov ram pribežališče za bosanske begunce: »Njegova mama in brat sta prišla živet k nam in sta tu ostala štiri leta. Oča je nej steu oditi od doma, nej je vōrvo, ka obstajajo tak hūdobni lidge, tak ka ške gnesden ne vemo, ka se je te z njim zgaudilo. Nega cajta je v našom rami pauleg nas domanjih živelo ške 25 ludi.«

Zakonski par Nuhanović gnesden večkrat na leto dé v Hadžiće, gé sta si mali ram zazidala: »Radiva sva tam, vej pa so tau dobri in preprausti lidge, podobni Prekmurcom. Nemaajo dosta, ali tisto, ka majo, dajo iz srca radi. Radiva sva tudi doma v Prekmurji, sploj zdaj, ka sva pred kratkim postanila dedek in babica. Najstarejši sin Nino in njegova Vanja sta nas razveselila z vniukico Najo.«

Silva Eöry
Kejpi: osebni arhiv
Lee Nuhanović

Podelitev nagrad najboljšim učencem

Narodnostni pedagoški šolski center je 12. junija priredil proslavo ob svečani podelitvi diplom in nagrad učencem, pripadnikom narodnosti, ki so se v šolskem letu 2017/18 udeležili državnih tekmovanj. Proslavo so priredili v veliki dvorani vladnega urada županije Pest. Tekmovanja so bila razpisana v znanju narodnostne materinščine in spoznavanja lastnega naroda, udeležili so se jih učenci osmih manjšin, sodelovalo je več kot tisoč učencev. Med nagrajenimi učenci je bilo pet porabskih učencev, dva iz Gimnazije Mihályva Vörösmartyja iz Monoštra (Dóra Doszpot in Jakab Áron Soós), ena iz Doš Jožefa Košiča na Gornjem Seniku (Eliza Nagy) in dve iz DOŠ Števanovci (Rita Rebeka Takács in Bernadett Kósik). Porabskim nagrajencem je posebej čestitala slovenska parlamentarna zagovornica Erika Köleš Kiss in jim izročila darilne pakete. Proslave se je udeležil tudi predsednik DSS Martin Ropoš.

F. Sütő

Uspehi tekaške družine Borbély v Sloveniji

V Rogaševcih so 2. junija priredili tekmovanje pod imenom 15. Rogašovski tek, ki se ga je iz Madžarske udeležila le družina Borbély iz Monoštra. Trasa glavnega teka je bila 6600 metrov dolga, z dvema vzpetinama, ki sta tekačem delali težave. Tudi huda vročina je izčrpala tekmovalce. Sándor Borbély, ml., je kljub temu osvojil absolutno drugo mesto s časom 24,54. Tudi ostali člani družine so bili uspešni, njegov mlajši brat Attila Borbély je v kategoriji moških do 20 let končal na prvem mestu, prav tako je mama Judit Borbély Wekker zmagala v svoji kategoriji (ženske od 50 do 59 let). Oče Sándor Borbély, st., je osvojil prvo mesto med moškimi nad 60 let.

Murska Sobota

O JOŽEFU KLEKLU st., VODITELJU SLOVENSKE KRAJINE

V Pokrajinski in študijski knjižnici je odprta manjša razstava o Jožefu Kleklu st., (1874, Krajina - 1948, Murska Sobota) katoliškem duhovniku (posvečen je bil v Sombotelu), uredniku, nabožnem piscu in politiku. Dr. Klaudija Sedar je pogosto omenjanega katoliškega izobraženca predstavila na panojih in v vitrinah ter ob otvoritvi izpostavila pomen ustanovitve več publikacij, denimo Koledarja srca Jezušovoga, Marijega lista in

Razstavo o voditelju Slovenske krajine, Jožefu Kleklu, st., je pripravila Klaudija Sedar ob 70. obletnici njegove smrti; z razstavo začinja Pokrajinska in študijska knjižnica niz dogodkov, posvečenih 100-letnici priključitve prekmurskih Slovencev k matičnemu narodu

drugih. Najbolj znane so Novine, ki so izhajale od leta 1913 do leta 1941. V tem časopisu so objavljali različni avtorji, med njimi tudi pisatelj Miško Kranjec.

Jožef Klekl starejši je bil tudi poslanec Slovenske ljudske stranke v ustavodajni skupščini Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vedno je nastopal kot duhovnik, ki se je zavzemal za ohranitev slovenstva v Slovenski krajini in hkrati vestno izpolnjeval duhovniško poslanstvo.

Kako ustvarjalno je bilo življenje Jožefa Klekla st., nam kaže izjemno bogata biografija, ki jo je sestavil nedavno umrli mag. Franc Kuzmič. S proučevanjem življenja in dela Jožefa Klekla st. sta se ukvarjala tudi škofa dr. Jožef Smej in aktualni soboški škof dr. Peter Štumpf, ki je o njem doktoriral in izdal samostojno knjigo. Z razstavo ob 70. obletnici smrti Jožefa Klekla st. začinja Pokrajinska in študijska knjižnica praznovanja ob 100-letnici priključitve prekmurskih Slovencev k matičnemu narodu, ki bo prihodnje leto.

Tekst in foto: E. Ružič

www.radiomonoster.hu

... DO MADŽARSKE

Brezdomci ne bi smeli bivati na javnih mestih

Stranka FIDESZ je zaprosila vlado, naj se v ustavo (temeljni zakon Madžarske) zapiše prepoved bivanja brezdomcev na javnih mestih. Parlamentarni poslanec vladne stranke István Bajkai je o tem govoril na tiskovni konferenci in izpostavil, da bi prepoved veljala predvsem za brezdomce, ki pravzaprav živijo na javnih mestih (v parkih, pod mostovi, na postajah metroja itd). Tako bivanje ogroža javni red in tudi iz zdravstvenega vidika je lahko nevarno, je poudaril poslanec in dodal, da vlada in občine zagotavljajo zanje dovolj prostora v zavetiščih za brezdomce. Na drugi strani je opozoril na program vlade na področju javnega zaposlovanja, ki po njegovem daje možnost, da si ljudje, ki so se znašli v težkem položaju, uredijo življenje.

Problem brezdomcev je najbolj pereč v Budimpešti, ki je po mnenju poslanca ne le dom vseh njegovih prebivalcev, temveč duhovno, kulturno, politično in gospodarsko središče širše regije.

Madžarski sladoledarji nezadovoljni

Madžarski sladoledarji so nezadovoljni, saj, kot pravi predsednik njihove stanovske organizacije, jim konkurenco delajo predvsem albanski slaščičarji, ki jih je vse več po državi, predvsem v Budimpešti. Madžarski slaščičarji pravijo, da lahko prodajajo albanski kolegi prevelike kepice po nizki ceni zaradi tega, ker pri sladoledu uporabljajo preveč dodatkov. Madžarska stanovska organizacija pravi, da se dela dober sladoled iz mleka, sladkorja, rumenjaka, sladke smetane in vsebuje najmanj 30 odstotkov sadja, še boljše je, če 50 odstotkov. Albanski sladoledi - tako madžarski slaščičarji - vsebujejo največkrat vodo, sladkor, razne arome in živilska barvila.

Po facebooku so se širile tudi novice, da so lahko ti dodatki škodljivi zdravju, toda stokovnjak je to zavrnil, češ da zdravja ne ogrožajo, poslabšajo pa kvaliteto sladoleda.

TE SEM ŠE BEJO KAK LADJEN

Pišta Domiter v Števanovci živejo v ednem lepom malom rami. Na dvorišči je studenec na cevi, ka je gnesden že fejest rejdko. Ovak se Mijalini zovejo kak vsi tisti, steri na tistom tali vesi živejo. Tau ne vejm, če so tej od brga dobili menje ali brejg je daubo od nijj, dapa te brejg se tū tak zove ka Mijalin brejg. Starejšo lūstvo dostakrat, če se je žaurgalo ali kaj bolelo, je tau prajlo, vej Mijalin brejg vōvzeme bolezen. Tau so pa zato prajli, ka je tam cejntor (pokopališče), kama se iz trej vasi pokapajo.

- Pišta bači, vi ste se tōj, v tau rami naraudili, gde zdaj živete?

»Tōj sem se naraudo pa tōj sem gorrasso pa še gnesden v tau rami živem. Enga brata sem emo pa dvej sestre, edna je že mlada mrla, drūga na Gorejnjom Seniki žive. Gda sem dja mali bejo, te je drūdji svejt bejo kak zdaj, te smo nej bili tak prebrani, tau smo djeli, ka je bilau, če je bilau. Stariške so doma delali pa samo telko so vsigdar meli, ka so pripauvali ali skrmili.«

- Steroga leta ste vi rojeni?

»Dja sem se leta 1933 naraudo, zdaj sem že osemdesetpet lejt star.«

- Kak se nazaj spomnite na drūgo svetovno bojno?

»Dobro se nazaj spomnim, te sem dja že več kak deset lejt star bejo. Gnauk sem najšo eden granat v travi, dja sem tejsti cvek vōpotegno pa sem ga talūčo, kak so mena tau drūdji pripovejdali. Samo baja je tau bejla, ka nej zavole daleč. Gda je dūnilo, potistim me je eden falat zaodo ranč više srca, dapa zato je nej bilau nevarno, samo pod kaužo se mi je nutrazvrto.«

- Srečali ste se s sodaki?

»Kak bi se pa nej srečo z njimi, gda so se v našom rama kaupali, zato ka tej Rusi so tak višivi bilej, ka vse so vreli. Več dnevvov je trbelo, dočas so se leko vōskaupali z grint. Telko ji je bilau, ka je te brejg vse

puni bejo, kama koli si gledo, samo Ruse si vido pa konje.«

- Zaka ste enga nej domau gnali?

»Koma je trbelo konja, ka bi delo z njim, gda je nej bilau polaganja, zato ka so Rusi vse odpelali, še srečo smo meli, ka lejpa sprtolejt bila pa smo rano leko krave pasli. Krave smo tū nej smeli domau gnati, zato ka smo nej vedli, če kakšni beteg majo.«

- Tau ste vidli, gda so v Varaši na cug bombe lūčali?

»Mi smo pod orejom sejdli pa smo tau gledali, kak se mašini (letala) nosijo ta pa nazaj, dapa gnauk je enga dūnilo, pa eden golaubiš je nad nas dolapočo. Vej smo se mi brž

domau prejšo, nej mogo odti, tak smo ga nosili. Juniuša so ga domau pripelali pa te augustuša je tak kak malo dejte, začno znauva odti. Potejn so te še oča tresti lejt žejvali, isti-

Pišta Domiter, po domanje Mijalini iz Števanovec

le leta betežen grato, v Somboteliz špitala so ga vōdali, ka nega že pomaganja. Gda je

»Zavolo tauga je oča nej emopenzijo, mati je tū samo zato mejla, ka dja sem go nagoučo, aj pri zadrugi nutraplačōjva, zato ka oča je nej sto. Tak je te za tri lejta v penzijo prišla pa dobivala pejnaze, ovak bi eden filer nej mejla. Dja sem tū rano delat mogo tejtī, zato ka nej bilau pejnaz, pa nekak je delati mogo. Pa itak, gda sem telko star grato, so me za sodaka zvali, nej se je štelo, ka dja držino tadržim. Na Dorog sem prišo v rudnik, gde sem dvejstau osemdeset mejtrov globoko delo. Ranč te je eden nauvi zakon prejšo, ka na Vogrskom šest batalijonov delat mora titi.«

- Nejste se bojali, gda ste prvo paut pod zemlau šli?

»Nejsem se bojo, vejn gnauk, da smo se z liftom pelali pa so se vauže vtrgnile. Malo je leto, dapa atjou je zgrabo pa tak nagnauk je lift stano, te gnauk sem se vejn prestrašo. Ovak je tam delati nej bilau lagvo, zato ka še pejnaze sem

doma na gazdiji delam. Samo doma je nej bilau pejnaz, gazdeja je nas doma nej mogla tadržati, zato sem te v kosavno fabriko ūšo delat.«

- Ka ste v kosavno fabriki delali?

»Tam, gde so kose redli, dja sem te peči vōtjōjro, vejš, kak je tam vleti vrauče bilau. Najbola lagvo je te bilau, gda so nauvo strejo redli, da smo gora gledali, sonce je na nas sijalo. Kak so švarcali, vse, ka je dola letelo, tisto je nam vse za zatinjak teklo, tau je strašno bilau, dapa mujs je bilau delati, zato ka plane smo mogli naprajti. Šestdesettretjoga so kose dolastanile, pa tak sem te dja tū na drūgo mesto prejšo. Leta 1956 sem začno v kosavno fabriki delati pa gda so go zaprli leta 1990, te sem v penzijo odišo.«

- Že ste čakali, aj v penzijo leko dete?

»Nej, zato ka te so nas taposlali, dja sem te še nej mogo v penzijo titi, še dvej leti sem emo, zato sem nej redno penzijo emo. Tau so prajli, gda mo že emo lejta, te mi zdignejo penzijo, dapa s tauga je nikanej bilau.«

- Dobro je bilau v kosavno fabriki delati?

»Nika si mogo delati, sto šte delati, tejtstoma je vse vrejdi, sto nešte, tejtstoma nej.«

- Tjelko ste stari bili, gda ste v penzijo prišli?

»Petdesetosem, te sem še dja tak bejo kak ladjen (mladenič).«

- Če bi trbelo, še tōrem bi prejkgorškočili, nej?

»Dja sem na taum tōrmi dvakrat odo, gnauk leta 1956, gda je Perūn nutravdaro, drūgo paut pa te, gda so cirkev obnavlali. Dja sem vsigdar cejlak gora, skur do križa ūšo, zato ka sem se nej bojo, pa te je še daleč vido ta po vesi, nej kak zdaj, gda več sauseda ne vidiš, tak je vse nutrazaraštjeno.«

Karči Holec

Mladi Pišta Domiter (stogi zar) z mamov, staro mamov, bratom pa sestro

nutra v ram spucali, samo sledkar smo zvedli, ka je moj bratranec tū na cugi bejo, pa so ga gastrlili.«

- Mati pa oča kak dougo sta z vami živela?

»Oča je štiridesetdevetoga

na, zato so nej ozdravili, zato ka pulonja tejlo je drveno bilau. Mati je osemdesetosem lejt stara bejla, gda je mrla leta 2004.«

- Stariške so vsigdar samo doma na gazdiji delali?

slōjžo te štirinajset mejsecov, ka sem tam delo.«

- Ka bilau, gda ste dolazaslužili soldačijo?

»Najprvin sem doma delo, zato ka oča nej sto, ka bi delat odo. Tau je pravo, bola aj

Slovensko štenjé - ga vzem' te v roké! - 20.

Pripovedjsti primorske krajine - s trejmi očami

V pripovedjanji pisatelov med obōma bojnama se je ekspresionizem nej čūto tak krepko kak v pesmaj pesnikov. Dosta poetov je pisalo prozo, depa ž njimi so nej tak erični pa pripoznani gratali kak s svojimi veršami ali dramami.

Za najvejšoga pripovednika ekspresionističnoga cajta držimo *Ivana Preglja*, če rejsan je biu starejši od svoji aktivni kolejarov v 1920-i lejtaj. Njeglivi motivi pa téme majo korenjé eške v bole staroj literaturi: v realizmi, nauvi romantiki pa dekadenci.

Pregelj je biu spoj vōren človek, pravi katoličanjski pisatelj, vekši tau njegvi romanov pa kračiši pripovedjsti pa guči o zgodovini. O svoji cajtaj je na rejtiki piso, brigala ga je problematika, štera je istinska za vse lidi v vsej časaj, pa go je leko najbolje nutpokazo s kulisami iz stari-stari cajtov.

»Tolminci« so prvi zgodovinski roman Ivana Preglja. Guči o paverskoj rabuki pri varaši Tolmin na začetki 18. stoletja. Po formi je kak kronika, štera piše o pripravlanji rabuke, njegovom vrejeki pa tragičnom konci. Na paversko lüstvo gleda pisatelj s simpatijov, depa gospaudov tō ne pokaže v lagvom posvejti. Preglja briga protivnost med vōzobrnjenov kulturov bogatašov pa pozitivnov moralov prausni lidi.

Najbaukši zgodovinski roman Ivana Preglja je »Plebanus Joannes«, šteri nas ranč tak pela na Tolminsko, depa v 15. stoletje. Dojspiše žitek dūhovnika, v šterom vkūper živeta tejlo pa dūh, grauba moškost pa občūtlivost, protivnost pa poslušnost. Janez Potrebujēž je tolminski vikar, šteri skrb má na sina svoje sestre pa sirauto Katrico. Mladi štander zapela deklo, štera zgibi pamet pa rodi dejte, štero mrgē. Sestre sin se betežen povrne s Taljanskoga ino ranč tak zapūsti té svejt. Plebanus Joannes cejli cajt trpi

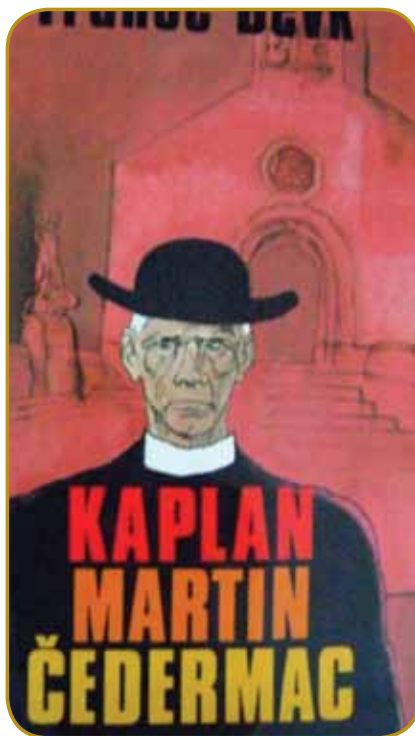
zavolo svoji moški čūtenj pa želenj, depa s posvejtnimi pa cerkvenimi gospodari se ranč tak kori.

Pregljova novela »Matkova Tina« guči o paverskoj dekli Tini, štera je sneja ednoga voditela tolminske rabuke. Njija vkūpno dejtma v črvej, pa se tak napauti v Gorico, ka bi eške gnauk vidla svojoga lūbina, prva kak ga vmorijo. Žmetna paut dekleta je skoro kak Jezova križna paut v Svetom pismi, pred smrtjov Tina vidi Mater Božo.

V 1920-i lejtaj je biu Ivan Pregelj eden glavni pisatelov na Slovenskom, sledik je tau mesto zgūbo

zavolo svoje katoličanjske tendence. Tistoga ipa je naprejprišo socialni realizem, šteri je s pomočjauv realistič-

skom naraudo ino je ranč tak več zgodovinski romanov napiso. Kniga »Človek proti člo-

Kaplan Martin Čedermac je grato simbol vsej lidi, ki skrb majo na Slovence, štere dojtežijo

veku« nas pela v krajino na gnešnjoj slovensko-taljanskograjnci, tau pa v 14. stoletje. Mali gospaudge gorstanejo

Več romanov Ivana Preglja se spravlja z rabukov kauli Tolmina v leti 1713 (kejp Toneta Kralja)

ni pa naturalistični metod napravo fundamente za veuke romane ino dugše novele. V tej pisanjaj se družijo najbolje važna družbena, socialna pa življenjska pitanja paverskoga pa proletarskoga slovenskoga lüstva pred drugov svetovnov bojnov. Slovenci zvūn grajnc so bili v nevarnosti - depa tisti v Jugoslaviji tō.

Kak Ivan Pregelj, se je *Francis Bevk* ranč tak na Primor-

prauti patriarki v Akvileji ino ga vmorijo - nauvi patriarka pa tau strašno kaštiga s krvjauv. Na tom fundamenti Bevk nutpokaže karakter mali lidi, šteri po zakoni zgodovine najduže gorostanejo, tak je bodaučnost njina.

Najbole erično Bevkovo delo je »Kaplan Martin Čedermac«, šteroga je pisatelj poklonil Beneškemu Slovencom (na gnešnjom Taljanskom).

Roman nutpokaže, kak so dojklačili tau malo lüstvo, gda je v krajino po leti 1930 prišo fašizem. Glaven človek je kaplan v starejši lejtaj, šteri je nikdar nej emo konfliktov z rosagom. Nauvi zakoni pa dozapovejo nūcanje slovenskoga jezika v cerkvi pa pri vōronavuki. Tak Martin Čedermac gorpride, ka znamenuje biti vōren svojoma narodi. Vrejek knjige je slovenska predga pred cejlov vesjauv, po šteroj kaplan dojpovej svojo službo pa za en malo odide v penzijo tō.

Ciril Kosmač je naš tretji pisatelj s Primorskoga, šteri je začno pisati na srejdji 1930-i lejt, gda je biu socialni realizem že glavni štiluš. Njegva pisanja so se ravnala po tej regulaj, njim je austovōren eške kisnej tō. Dale je pelo kračiše paverske ali veške pripovedjsti, na srejdji štere vsikdar najdemo kakšoga špajsnoga, čūdnoga človeka. Pred drugov svetovnov bojnov je Kosmač vōdau edno

je paver iz Idrije, šteri po prvov svetovnoj bojni pride v rusoško robstvo. Gda se povrne, šké malo več napraviti s svojoga žitka pa dela na Francuskom pod zemlaur - tam ga najde smrt. Ta pripovedjst ne guči o ednom špajsnom človeki, liki bole o socialnoj problematiki - žitek mali lidi je tragičen tačas, ka družba ovaška ne grata.

Po drugog svetovnoj bojni je Ciril Kosmač napiso scenarij za prvi slovenski cejlovečerni film »Na svoji zemlji«, sledik pa eške več vekši romanov. V nauvom sistemi je ranč tak austovōren socialnomi realizmi pa svojoj rodnoj krajini. Kniga »Balada o trobenti in oblaku« dojspiše pripovedjst o pavri Temnikari, ki med bojnov vmori moške, šteri škejo bujti partizanske ranjence v ednoj grabi. Po bojni je Kosmač ovak piso kak pred njauv, na srejdo njegvi pisanj je prišlo herojsko goraldūvanje žitka za narod, tau pa v optimističnom znamenji. Tau pripovedjst držijo za edno najbaukšo knjigo po drugog svetovnoj bojni v štiluši socialnoga realizma.

Kosmačovo slejdnjo vekšo delo je novela »Tantadruj«, v šteroj dojspiše ljudsko pripovedjst: nauri pojep šké mrejtji, za tau naredi vse, depa plebanoš ga vsikdar rejšijo. Pravijo, ka more človek trpeti, prva kak v djamo pride. Na konci ga njegvi nauri padaške živoga zakopajo na cintori, zatok je vse vōzaženejo z vesi.

Pisatelji socialnoga realizma so se trūdili za tau, ka aj bi družbo svojoga časa spremeni, ovaško napravili. V prišešnjom tali naše serije spoznamo dva pisatelja, šteriva sta v tom cajti eričniva gratala, pisala pa sta o Slovencej na raubi slovenske zemle: *Prežihov Voranc* o Koroški, *Miško Kranjec* pa o Prekmurji - ali z drugimi rečami o vogrski Slovencej.

-dm-

Veseli slovenski penzionisti v Soproni

Drüštvo porabski slovenski penzionstov pri svojom deli med cilji ma tau tü, ka aj vse bole leko spozna zgodovinsko, kulturno, cerkveno pa naravno lepoto, bogastvo tak v domanjom kak v matiönom rosagi. Zatau že včasik od začetka, od 1997. leta mau, vsakšo leto pripravi izlet pa prauško za svoje penzioniste, eno leto na Vogrskom, drugo leto pa v Sloveniji. Letošnji izlet je po redej že 22. bijo. Za telko lejt je težko najti tašne nauve krajine, stere leko vöspelemo v ednom dnevi pa brigajo vekši tau penzionistov. No, pa na tau tü trbej paziti, aj nej trbej dosta odti pejški, aj preveč dosta gounčov nej trbej posløjšati, aj vodiči razmejno, na glas pripovejdajo pa aj ceringa tü ne dosegne do plafona.

Letos smo si po dugšom zmišlavanji vöodabrali lejpi stari varaš Sopron, v sterom smo

No, za den smo si vöodabrali torek, 5. juniuš, gda eške drži šaulsko leto pa babicam nej trbej skrb meti vnuke pa eške ne more biti nevarna velka

Pred spomenikom sv. Trojstva v Soproni, na pravo je „Kecskés” cerkev

vročina. Vrejmen, ka naprej nikdar ne moremo znati, je od majuša mau ginau nej bilau za izlet, vej so pa na vsakši den bili povedani viher, povauden, toča, ka se je spunilo tü,

svojo djüjžino pa tehnične potrebe tü leko mirno opraviš. Pa, ka je fejs fontoško, mi se že ali šenki ali za deset procentov ceringe leko vozimo.

V Somboteli smo zavolé časa meli prejksesti na drügi cug, steri nas je za vöro časa že pripelo v Sopron. Na panof je po nas prišo mali varaški cug, steri nas je vöro časa vozo po varaši, med tejm nam je pa prijeten ženski glas lepau pripovejdo, gde tá odimo, ka vidimo. Tau je cejli den tak šlau tak na cugi kak na šihti.

Depa za tau smo tü zavolé meli čas, ka smo se med seov leko kaj pogunčali, ka se mi penzionisti trno radi pogončavamo. Samo aj bi bar tau erbala naša mladina! No, v centri varaša nas je pa že čakala mlada vodička, stera nam je v paudrügi vöri razmejno nota pokazala zgodovino varaša. Sopron je samo šest km od Avstrije, zatau ga zovejo za „Zahodna vrata rosaga/Nyugati kapu. Te varaš je najbola bogati v stari spomenikaj, stere nej slobaudno prejk zidati. Na mesti varaša je že od najbolje stari časov žijvelo lüstvo, v rimskom časi so ga ustavurili pod menjom Scarbatia, biu je trgovski center. V XIII. stauletji je grato varaš, dosta je trpo, Törki so ga tü redno na nikoj djali, v XVII. stauletji je pa dola zgoro, potistom v XVIII. stauletji so ga zozidali na nauvo v baroönom stili. Prva železni-

ška povezava v rosagi je bijla vözozidana med Sopronom pa varašom Wien. Kakšni narodi so živeli pa živejo tü, sto so tisti lidgé, steri dosta djali tak na kulturnom, literarnom kak politioönom pa zgodovinskom tali (Liszt, Széchenyi, krau Mátyás, Petöfi, Dorffmeister, Strauss, Sopronyi-Thurmer Mihály), zakoj je grato varaš zvestobe (a húség városa), vse tau smo zvedli. Sopron ma 56.000 lüstva, čisti, lejpi, miren varaš je, dosta starinski zidin ma (Tören ognja/Túztorony, Nagyboldogasszony ali Kozdjina/Kecskés cerkev, mnau go drügi cerkva, mestna hiša, univerza, kip sv. Trojstva, Storno iža ...). Nejsmo se pa spozabili od cerkve, gde smo z Vero Gašpar zmolili pa spopejvali v svojoj maternoj rejči, prosili Boga, aj nas skaus srečno sprvodi, smo vužgali svejče za svoje pokojne pa z ofrom se zahvalili, ka smo hvalo leko dali v Bauginoj iži. Mali cug nas je odpelo

pa tavö k jezeri Fertö (Nežidersko jezero), gde smo se leko kaulek šetali, vidli kamnolom (kőbánya). S šiftom smo se vozili vöro časa, vidli smo se rejdko lejpo naravo s potokom, šašom, z različnimi ftiči v Narodnom parki Fertö-Hanság. Prejk smo se pelali na avstrijsko stran tü, vidli smo na cölöpaj lesene kuče, oder/színpad za prejk šest gezero lidi pa tisto lejpo čisto vodau, sivo (modro) nébo, stero se je začnilo svajüvati. Viher nam je béjo na vrati, depa vujšli smo pred njim. Z mali cugom smo se eške stavili pri malom svetišči pod zemlav (Mithras szentély), gde smo spoznali 2000 lejt staro vöro. Prvin, kak smo se iz Soprona napautili na reden cug, smo k sebi vzeli »vrastvo« v zdravilni zama-nici/gyógygödör, če je že tau glavno mesto kékfrankosa (modre frankinje).

Na konci se želim zavali-ti predsedstvi za pomauč, vsejm izletnikom, ka so se

Z malim cugom prauti Fertörákosi

že bili na najprvom izleti 1997. leta, depa tisto že tak davnik bilau pa izmed tisti lidi je že na žalost malo med nami. Na srečo se nam je prejk interneta pršikalo eno dobro turistično agencijo najti, stera má dobro vönapravljan program za en den. Te program so nam té eške prejk naprajli, kak smo si ga želeli, od dugše pejške poti so nas tü rejšili. Naši penzionisti so se letos tü lepau zglasili, bilau nas je 56, šanalivamo tiste tri ženske, stere so pauleg betega nikak nej mogle z nami.

samo pijtanje ginau, gdé. Depa kak, kak nej, hvala Baugi, je té en dén v Soproni vöstrpalo brezi deža, nej tak kak doma v Porabji. Vüjpanje smo meli, ka smo nisterni vsakši den vijsali na interneti, drügi se z molitvami na Boga obračali.

No, v Varaša zazranka pred šesto vörov smo vsi pri cajti lepau vküper prišli na pano-fi pa smo se v za nas rezervirani vagonaj lepau dola skvatejrali. V taši čisti pa lejpi vagonaj se je veseldje voziti, leko se vövtegneš, odiš, velko mesto je, kulturno leko zejš

Nisterni so se skrili pred suncom v kabin na šihti, drügi so pa ranč tau uživali vrker na terasi

na Fertörákos (med potjavu smo vidli vauzo Sopronkóhida), gde smo meli obed vanej na velkoj terasi restavracije. Kak je dober, žmani pa zavolé béjo dijaški meni, žau, tak je möjdna bila postrežba. Samo na konci nam je šef vöovado pa proso, aj ne baumo čemerni, depa ranč v tistom časi so meli velko kontrolo v küjnji. Za obedom nas je pá cug pelo po vesi

vzeli na paut, posaba zatau, ka so se cejli den nej spozabili od svoje materne rejči, so se vsi lepau ponašali, so redno ta posløjšali pa se lepau porazmeli. Veseli me, ka smo se vsi lepau leko meli. Ceringo pauti smo si plačali sami, menši tau Urad za Slovence v Sloveniji pa en domanji sponzor. Baug plati vsejm vküper!

*Klara Fodor
predsednica*

PETEK, 22.06.2018, I. spored TVS

5.50 Poletna scena, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Vem!, kviz, 11.55 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 12.25 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Tarča, 15.20 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.05 Duhovni utrip, 16.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Alpe-Donava-Jadran, 17.55 Novice, 18.00 Skok v počitnice, dokumentarni film za otroke in mlade, Slovenija, 18.10 Pujsa Pepa: Akvarij, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Hyde Park na Hudsonu, angleški film, 21.35 Na lepše, 22.05 Odmevi, Šport, Vreme, 22.50 Poletna scena, 23.15 Steze slave, ameriški film, 0.40 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.10 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.00 Info-kanal

PETEK, 22.06.2018, II. spored TVS

6.10 Nogomet - SP 2018, Danska : Avstralija, 8.35 Francija : Peru, 11.10 Argentina : Hrvaška, 13.35 Brazilija : Kostarika, 16.35 Nigerija : Islandija, 19.00 Brazilija : Kostarika, vrhunci, 19.15 Nigerija : Islandija, vrhunci, 19.30 Srbija : Švica, 22.30 Brazilija : Kostarika, vrhunci, 22.45 Nigerija : Islandija, vrhunci, 23.00 Srbija : Švica, vrhunci, 23.25 Zackovo čarovniško popotovanje: Los Angeles, 23.45 Bleščica, oddaja o modi, 0.15 Videotrak, 1.20 Zabavni kanal, 3.45 Videotrak

SOBOTA, 23.06.2018, I. spored TVS

5.50 Poletna scena, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.50 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Bojan Emeršič, 11.40 Tednik, 12.40 Kaj govoriš? = So vakeres? 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 14.35 Se zgodi: Generalka, slovenska nanizanka, 15.00 Ambienti, 15.35 Profil: Randy Bresnik, 16.05 Durrellovi (I.), britanska nadaljevanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Nevarna Zemlja: Tornado, britanska dokumentarna serija, 17.45 Popolna družina: Športanje, humoristična nanizanka, 18.00 Kuharija na kubik, kuharska oddaja, 18.30 Ozare, 18.35 Kalimero: Klepetulja Petriček, risanka, 19.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 20.05 Čudežni svet Belle Brown, angleško ameriški film, 21.30 Lov (III.), britanska nadaljevanka, 22.35 Poročila, Šport, Vreme, 23.05 Poletna scena, 23.25 Nova prijateljica, francoski film, 1.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.40 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 2.35 Info-kanal

SOBOTA, 23.06.2018, II. spored TVS

5.05 Nogomet - SP 2018, Nigerija : Islandija, 7.10 Brazilija : Kostarika, 9.35 Srbija : Švica, 12.00 Kajak kanu - svetovni pokal: slalom na divjih vodah, 13.35 Nogomet - SP 2018, Belgija : Tunizija, 16.35 Južna Koreja : Mehika, 19.00 Belgija : Tunizija, vrhunci, 19.15 Južna Koreja : Mehika, vrhunci, 19.30 Nemčija : Švedska, 22.30 Belgija : Tunizija, vrhunci, 22.45 Južna Koreja : Mehika, vrhunci, 23.00 Nemčija : Švedska, vrhunci, 23.25 Aritmični koncert - The Canyon Observer, studijski koncert, 0.00 Aritmični koncert - Zebra Dots, studijski koncert, 0.35 Videotrak, 1.40 Kajak kanu - svetovni pokal, slalom na divjih vodah, 2.55 Zabavni kanal, 3.55 Videotrak

NEDELJA, 24.06.2018, I. spored TVS

6.35 Poletna scena, 7.00 Živ žav, otroški program, 10.00 Govoreči Tom in prijatelji: Največja skrivnost, 1. del, risanka, 10.15 Nabriti detektivi: Tat na taborjenju, nemška otroška nanizanka, 10.50 Prisluhnimno tišini, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha, 12.00 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Nuša Derenda: Čez 20 let, koncert, 14.55 Rio Lobo, ameriški film, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Zackovo čarovniško popotovanje: New York, 17.45 Peš po Himalaji, popotniška oddaja, 18.40 In to je vse! Senčnik, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 27 let samostojnosti, 21.10 Proslava ob dnevu državo-

sti, 22.20 Poročila, Šport, Vreme, 22.45 Slovenija na barikadah, dokumentarna oddaja, 0.00 Strasti, TV-nadaljevanka, 0.35 Za lahko noč, 0.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.20 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 2.15 Info-kanal

NEDELJA, 24.06.2018, II. spored TVS

5.05 Nogomet - SP 2018, Južna Koreja : Mehika, 7.25 Belgija : Tunizija, 9.50 Nemčija : Švedska, 12.00 Kajak kanu - svetovni pokal, slalom na divjih vodah, 13.35 Nogomet - SP 2018: Anglija : Panama, 16.00 Žogarija, 16.35 Nogomet - SP 2018, Japonska : Senegal, 19.00 Anglija : Panama, vrhunci, 19.15 Japonska : Senegal, vrhunci, 19.30 Poljska : Kolumbija, 22.30 Žrebanje Lota, 22.35 Nogomet - SP 2018, vrhunci, 22.35 Anglija : Panama, 22.50 Japonska : Senegal, 23.05 Poljska : Kolumbija, 23.30 L...kot ljubezen, slovensko-češki film, 1.10 Videotrak, 2.10 Kajak kanu - svetovni pokal, slalom na divjih vodah, 3.25 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

PONEDELJEK, 25.06.2018, I. spored TVS

6.10 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, izbor, 9.00 'O kresi se dan obesi', 49. Tabor slovenskih pevskih zborov Šentvid pri Stični, 10.15 Kuharija na kubik, kuharska oddaja, 10.50 10 domačih, 11.20 Vem!, kviz, 12.05 Kaj govoriš? = So vakeres? 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Vikend v Brightonu, slovenska TV-igra, 15.00 Dober dan, Koroška, 15.45 Z glasbo in s plesom, 16.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Adrenalinci: Rafting, dokumentarna serija o mladostnikih, 17.55 Novice, 18.00 Govoreči Tom in prijatelji: Direktor v težavah, risanka, 18.10 Lili in Čarni zaliv: Kapitanka Lili, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Dnevnikov izbor, Šport, Vreme, 20.05 Košarkar naj bo, otroški film, 21.30 Projekt 13 - mediji, dokumentarni film, 22.20 Poročila, Šport, Vreme, 22.50 Strasti, TV-nadaljevanka, 23.25 Glasbeni večer, 0.05 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.30 Dnevnik, 1.00 Dnevnikov izbor, Šport, Vreme, 1.25 Info-kanal

PONEDELJEK, 25.06.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.10 Nogomet - SP 2018, Japonska : Senegal, 10.35 Poljska : Kolumbija, 13.10 Anglija : Panama, 15.35 Urugvaj : Rusija, 18.00 Savdska Arabija : Egipt, 19.30 Španija : Maroko, 22.30 Iran : Portugalska, 0.25 Urugvaj : Rusija, vrhunci, 0.40 Savdska Arabija : Egipt, vrhunci, 0.55 Španija : Maroko, vrhunci, 1.10 Iran : Portugalska, vrhunci, 1.35 Videotrak, 2.40 Zabavni kanal, 5.50 Videotrak

TOREK, 26.06.2018, I. spored TVS

6.25 Dnevnikov izbor, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan: Kuhanje v koprskem studiu, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Obzorja duha: Svetovni svet Cerkev, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Panoptikum: Kakšni naj bodo naši javni prostori? 14.40 Village Folk - Ljudje podeželja, dokumentarna serija, 14.55 Potepanja - Barangolások, oddaja TV Lendava, 15.30 Studio kriškaš: Bratec Bor, 15.55 Inside - Offside, dokumentarna oddaja, 16.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Zdravje Slovencev: Aditivi v živilih, dokumentarna oddaja, 17.55 Novice, 18.00 Eko utrinki: Zeleni turizem, izobraževalno-svetovalna oddaja, 18.05 Žvenkci: Zmajko Juš je Žvenkec, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Nedolžen, britanska nadaljevanka, 20.50 Dosje: Slovenska pomlad, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.10 Spomini: Miloš Poljanšek, 1.00 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.25 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.20 Info-kanal

TOREK, 26.06.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.10 Nogomet - SP 2018, 8.10 Iran : Portugalska, 10.35 Urugvaj : Rusija, 13.10 Španija : Maroko, 15.35 Nogomet - SP 2018: Danska : Francija, 18.00 Nogomet - SP 2018: Avstralija : Peru, 19.30 Nogomet - SP 2018: Nigerija Argentina, 22.30 Nogomet - SP 2018: Islandija :

Hrvaška, 0.20 Danska : Francija, vrhunci, 0.35 Avstralija : Peru, vrhunci, 0.50 Nigerija : Argentina, vrhunci, 1.05 Islandija : Hrvaška, vrhunci, 1.20 Videotrak, 2.25 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

SREDA, 27.06.2018, I. spored TVS

5.50 Poletna scena, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan: Iz mariborskega studia, 11.15 Vem!, kviz, 11.40 Slastna kuhinja, 11.55 Platforma: Beneški arhitekturni bienale - Prostor svobode, 12.25 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Dosje: Od kompromisa do poslanstva: portret Janeza Drnovška, 14.40 Duhovni utrip: Voditi z namenom, 15.00 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.40 Male sive celice: OŠ Rudolfa Maistra Šentilj in OŠ Medvode, kviz, 16.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Misija učenje, izobraževalno-dokumentarna oddaja, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek - zgodbe priseljencev: Prince, izobraževalno-svetovalna oddaja, 18.05 Trobka in Skok: Prava cvetka, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Nagec, švicarski film, 21.35 Kratki igrani film, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.50 Poletna scena, 23.15 Sveto in svet, 0.05 Strasti, TV-nadaljevanka, 0.40 Misija učenje, izobraževalno-dokumentarna oddaja, 1.05 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.35 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.30 Info-kanal

SREDA, 27.06.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.10 Nogomet - SP 2018, Nogomet - SP 2018: Danska : Francija, 10.35 Nogomet - SP 2018: Nigerija : Argentina, 13.10 Nogomet - SP 2018: Islandija : Hrvaška, 15.35 Nogomet - SP 2018: Južna Koreja : Nemčija, 18.00 Nogomet - SP 2018: Mehika : Švedska, 19.30 Nogomet - SP 2018: Srbija : Brazilija, 22.30 Žrebanje Lota, 22.45 Nogomet - SP 2018, Nogomet - SP 2018: Švica : Kostarika, 0.15 Južna Koreja : Nemčija, vrhunci, 0.30 Mehika : Švedska, vrhunci, 0.45 Srbija : Brazilija, vrhunci, 1.00 Švica : Kostarika, vrhunci, 1.25 Videotrak, 2.35 Zabavni kanal, 5.00 Videotrak

ČETRTEK, 28.06.2018, I. spored TVS

5.50 Poletna scena, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 11.50 Misija učenje, izobraževalno-dokumentarna oddaja, 12.25 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Dosje: Od kompromisa do poslanstva: portret Janeza Drnovška, 14.40 Slovenci v Italiji, 15.05 Moj gost/Moja gostja - Vendégem, oddaja TV Lendava, 15.50 Prava ideja: Eurosender, spletno podjetje, 16.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Moj pogled na znanost: 50 let reaktorja TRIGA, dokumentarna oddaja, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek: Zavod Ypsilon, 18.05 Mala kraljična: Ne bom pospravila!, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 90/60 - oddaja o izumih RTV Slovenija, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.10 Dobri Göring, nemški igrano-dokumentarni film, 0.35 Strasti, TV-nadaljevanka, 1.10 Moj pogled na znanost: 50 let reaktorja TRIGA, dokumentarna oddaja, 1.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.55 Info-kanal

ČETRTEK, 28.06.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.10 Nogomet - SP 2018, Nogomet - SP 2018: Švica : Kostarika, 10.35 Nogomet - SP 2018: Mehika : Švedska, 13.10 Nogomet - SP 2018: Srbija : Brazilija, 15.35 Nogomet - SP 2018: Japonska : Poljska, 18.00 Nogomet - SP 2018: Senegal : Kolumbija, 19.30 Nogomet - SP 2018: Anglija : Belgija, 22.30 Nogomet - SP 2018: Panama : Tunizija, 0.00 Japonska : Poljska, vrhunci, 0.15 Senegal : Kolumbija, vrhunci, 0.30 Panama : Tunizija, vrhunci, 0.45 Anglija : Belgija, vrhunci, 1.10 Slovenska jazz scena: Artbeaters, 1.50 Videotrak, 2.55 Zabavni kanal, 4.55 Videotrak

**KLUB STARODOBNIKOV
SREBRNI BREG**
Martinje 23, 9203 Petrovci
tel: 02/55614 72 GSM: 031 747 764
Matična št. 4087127000 Davčna št. 47593709
ŠT.TR.: SI 56024920261956470

predsednik: Vili Zrim
tajnik

Országos Szlovén Önkormányzat
Državna slovenska samouprava

Občina Gornji Petrovci

Občina Salovci

Občina Hodoš

V A B I L O

Vabimo vas, da se nam v soboto, 23. 06. 2018, pridružite pri izvedbi štafete, ki jo v sklopu evropskega leta kulture prireja naš klub, Starodobniki Srebrni breg.

Naslov prireditve je Štafeta od Srebrnega brega do Srebrnega brega.

Dobimo se torej v soboto ob 8. uri pri športnem centru Martinje, kjer je zbiranje in zajtrk. Po zbranih prijavih in pozdravnem nagovoru gremo ob 10. uri do Ženavej, kjer je postanek pri repliki padlega stratosferskega balona, vožnjo nadaljujemo skozi Petrovce in Šalovce do Hodoša, tam bomo imeli kratek postanek in malico. Pot nadaljujemo skozi Dolence, Budince in prečkamo (bivšo) mejo, nato pridemo v Andovce, kjer je ogled malega Triglava in Andovske domačije.

Nadaljujemo v Števanovcih, v Števanovcih si bomo ogledali Graničarski muzej, nato gremo preko Verice na Senik na kosilo, ki bo na Vzorčni kmetiji.

Po kosilu gremo v Martinje in se zapeljemo okrog Srebrnega brega ter zaključimo našo prireditev s podelitvijo pokalov.

Vožnje je cca. 50 km, čas vožnje pa je cca. 4 ure s postanki, malico in kosilom.

Kotizacija za zajtrk, malico, kosilo in pokal je za voznika 15 €, za sovoznika pa 10 €.

Pridite, ne bo vam žal, imeli se bomo lepo!

Predsednik Viljem Zrim
in Upravni odbor

LETNI KONCERT NYÁRI KONCERT

**ženski pevski zbor ROŽE
NOVA GORICA**

**Rože női kar
NOVA GORICA**

**ženski pevski zbor
PÜNGRAD KROG**

**PÜNGRAD női kar
KROG**

**Slovenski dom Monošter
22. junij 2018, ob 19.00**

Viljudno vabljeni!

**Szlovének Háza Szentgotthárd
2018. június 22-én, 19.00 órákor**

Mindenkit szeretettel várunk!

Zvez Slovencev na Madžarskem
Magyarországi Szlovén Önkormányzat

ZAKLJUČEK VRTČEVSKEGA LETA IN SLOVO VELIKIH OTROK OD VRTCA

Gornji Senik

Sakalovci

Števanovci

V vseh porabskih vrtcih smo v preteklih dneh praznovali dva pomembna dogodka, in sicer zaključek vrtčevskega leta 2017/2018 ter slovo velikih otrok od vrtca. Za starše, stare starše in znance otrok smo pripravili lep program. V

vseh vrtcih smo se predstavili z vsem, kar smo se čez leto naučili. Povedali smo deklamacije, zapeli pesmice, zaplesali ob glasbi in rajali ob rajalnih igrah in slovenskih ljudskih plesih. Veliki otroci bodo kmalu po-

stali šolarji in sedli v šolske klopi. V Vrtcu Gornji Senik bo pet otrok zapustilo vrtec, v Števanovcih štirje, v Monoštru osem, v Sakalovcih trije in na Dolnjem Seniku štirje otroci. Čas brezskrbnosti otrok v vrtcu je hitro minil.

Skupaj smo se učili, igrali, plesali, telovadili, peli pesmice, se igrali rajalne igre, risali, slikali, hodili na sprehode, tudi delali: vse, kar otroci potrebujejo za svoj razvoj v otroštvu. To, kar so otroci doživeli in se naučili v vrtcu, jim bo ostalo v

spominu za vse življenje. Naj jim ostane tudi veselje do učenja slovenskega jezika.

*Besedilo in fotografije:
Andreja Serdt Maučec in
Romana Trafela*

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtrek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Ministrstvo za človeške vire (EMMI), Zveza
Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

porabje.hu